

Yttrande över promemorian Ändring av kravet på befordringstid i den samhällsomfattande posttjänsten

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet (MFD) tillstyrker Regeringskansliets förslag om att ändra befordringskravet inom den samhällsomfattande posttjänsten från tvådagars- till tredagarsbefordran. Myndigheten delar regeringens bedömning att den föreslagna förändringen bör göra digitala alternativ än mer attraktiva och påskynda samhällets digitalisering. Samtidigt är det viktigt att beakta att personer med funktionsnedsättning i högre grad riskerar digital exkludering till följd av ekonomiska hinder och brister i tjänsters utformning.

MFD vill också understryka behovet av uppföljning och välkomnar därför regeringens beredskap att vid behov vidta kompletterande åtgärder för att motverka ökad digital exkludering.

Myndighetens synpunkter

Allmänna synpunkter

MFD delar promemorians bedömning att utvecklingen på brevmarknaden motiverar en anpassning av befordringskraven. En successiv omställning från fysisk post till digitala kanaler är ofrånkomlig. Det är därför avgörande att denna utveckling sker på ett sätt som stärker – och inte försvagar – delaktigheten för personer med funktionsnedsättning.

MFD bedömer att förslaget bör fungera som ett incitament för både myndigheter och privata aktörer att säkerställa att digital kommunikation är fullt tillgänglig, rättssäker och användbar för alla.

Digital utsatthet hos personer med funktionsnedsättning

Digitaliseringen har potential att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, men riskerar samtidigt att förstärka redan befintliga hinder. Trots den pågående digitaliseringen saknar en betydande andel människor, inte minst många personer med funktionsnedsättning, tillgång till eller förmåga att använda digitala tjänster.

Statistik från Statistiska centralbyrån visar att personer med funktionsnedsättning i större utsträckning saknar ekonomiska förutsättningar att ha dator eller tillgång till stabil internetuppkoppling jämfört med övrig befolkning. Detta riskerar att leda till ökad exkludering från arbetsliv, samhällsservice och demokratiskt deltagande.

Utöver ekonomiska hinder förekommer omfattande brister i digitala tjänsters utformning. Det innebär att många personer med funktionsnedsättning väljer att helt avstå från att använda vissa digitala tjänster, trots att de använder internet i övrigt. Dessa hinder befäster digitala klyftor och underminerar genomförandet av regeringens digitaliseringsstrategi.

MFD erinrar om att Sverige genom FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har åtagit sig att säkerställa tillgång till information och kommunikationsteknik på lika villkor. I mars 2024 genomfördes en dialog mellan FN-kommittén och Sveriges regering, nationella experter och civilsamhället. Efter dialogen har FN-kommittén i sina rekommendationer¹ till Sverige betonat behovet av stärkt digital tillgänglighet, säkra lösningar för elektronisk identifiering och begriplig information i krissituationer.

Vikten av kompensatoriska insatser och fortsatt uppföljning

För att motverka digitala klyftor är det av största vikt att konsekvenserna för digitalt utsatta grupper följs upp systematiskt och att ytterligare åtgärder vidtas vid behov för att motverka att skillnaderna ökar. Dessa åtgärder bör syfta till att både stärka den digitala tillgängligheten i samhället och att minska de hinder som personer med funktionsnedsättning möter i den digitala övergången.

Det kan handla om tydliga uppdrag till berörda myndigheter, såsom Post -och telestyrelsen och Myndigheten för digital förvaltning, att särskilt följa upp och åtgärda hinder för personer med funktionsnedsättning i den digitala samhällskommunikationen. Det kan också handla om stöd till utveckling av digitala lösningar som är tekniskt och kognitivt tillgängliga, inklusive främjande

¹ Myndigheten för delaktighet (2024). *Sammanfattande kommentarer avseende Sveriges kombinerade andra och tredje periodiska rapport.*

av AI-baserade tillgänglighetsverktyg såsom automatiserad textning, syntolkning, språkförenkling och uppläsning.

MFD vill understryka att digital inkludering inte är en fråga som kan lösas en gång för alla, utan kräver långsiktig bevakning och kontinuerliga initiativ. Att säkerställa delaktighet för personer med funktionsnedsättning i den digitala sfären är en förutsättning för att samhällets kommunikation ska vara rättssäker, tillgänglig och jämlik.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Pernilla Börjesson och utredare Addi Svarogic (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén